

Outi Alanko-Kahiluoto vihr ym.

Kirjallinen kysymys koulupsykologien ja -kuraattorien lomautuksista

Eduskunnan puhemiehelle

Koulupsykologin tehtävä on auttaa oppilasta oppimisvaikeuksissa, tarkkaavaisuuden ja työskentelyn pulmissa, tunne-elämän kehityksen solmukohdissa ja omassa tai perheen kriisissä sekä vuorovaikutukseen liittyvissä haasteissa. Koulupsykologi tekee psykologisia arviointeja, konsultoi ja antaa neuvontaa. Tavoitteena on lisätä vanhempien, lapsen ja opettajien ymmärrystä, tietoa ja kokonaiskäsitystä tilanteesta ja auttaa heitä suunnittelemaan tukitoimia. Koulukuraattori on ehkäisevään lastensuojelutyöhön erikoistunut koulun sosiaalityöntekijä. Myös hänellä on merkittävä rooli lasten ja nuorten koulunkäynnin tukemisessa.

Kouvolan kaupunki on päättänyt lomauttaa lähes kaikki työntekijänsä pääsääntöisesti kolmeksi viikoksi. Lomautukset koskevat myös koulupsykologeja ja -kuraattoreita, jotka tukevat lasten ja nuorten oppimista. Kouvolassa on tällä hetkellä jonossa 140 lasta ja nuorta ensikäynnin jälkeisiin psykologin tutkimuksiin. Näissä tutkimuksissa selvitetään pääasiassa oppimisvaikeuksia. Psykologiliitto on arvioinut, että lomautusten myötä jonot pitenevät ja lapset ja nuoret jäävät vaille tarvitsemaansa tukea ja jatkotutkimuksia.

Aluehallintovirastot ovat kanteluratkaisuissaan todenneet, että on lainsäädännön vastaista jättää antamatta oppilaanohjausta, tukiopetusta ja erityisopetusta. Aluehallintovirastoilla oli 2000-luvun alussa tulossopimuksessaan OKM:n määräys, että kuntien ja yksityisten koulutuksen ylläpitäjien on ilmoitettava opettajien lomautuksista tai muista vastaavista järjestelyistä 60 päivää ennen niiden toteuttamista sekä toimitettava samalla lomautusten aikaisen opetuksen järjestämistä koskevat suunnitelmat aluehallintovirastolle.

Kuntia ei kuitenkaan ole tähän asti pystytty estämään toteuttamasta lomautuksia kanteluratkaisuissa lainsäädännön vastaisiksi todetuilla keinoilla. Yhdellekään kunnalle ei ole esimerkiksi määrätty uhkasakkoa tällaisesta toiminnasta tai velvoitettu palauttamaan perusteettomasti saatua valtionosuutta, vaikka kyseessä olisi kunta, joka on lomauttanut jo aiemminkin.

Koulupsykologien rooli lasten ja nuorten oppimisen tukemisessa on merkittävä. Jokaisen oppilaan yhdenvertainen oikeus koulupsykologin palveluihin on turvattava Suomen jokaisessa kunnassa. Mannerheimin Lastensuojeluliiton mukaan lähes joka neljäs nuori kärsii jossain vaiheessa mielenterveysongelmista. Koulupsykologin palvelut ovat konkreettinen keino, jolla voidaan ennaltaehkäistä lasten ja nuorten mielenterveysongelmia.

Kirjallinen kysymys KK 1/2020 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä ministeriö aikoo tehdä sille, että kunnat tekevät lomautuspäätöksiä, joissa kasvatus- ja opetustoimea koskevat lomautusjärjestelyt toteutetaan tavoilla, jotka aluehallintovirastot ovat kanteluratkaisuissaan todenneet vuosi toisensa jälkeen lainsäädännön vastaisiksi?

Helsingissä 4.2.2020

Outi Alanko-Kahiluoto vihr

Heli Järvinen vihr

Pirkka-Pekka Petelius vihr